

Dr. Yılmaz Argüden

Küreselleşme ve Türkiye

İnsanoğlu yaşam mücadelesinde önceleri küçük takımlar kurarak avlanma ve korunma ihtiyaçlarını karşılarken, zaman içerisinde küçük yerleşim birimleri, daha sonraları şehirler ve ülkeler kurarak paylaşım ve uzmanlaşmanın etkilerinden faydalanarak yaşam ile ilgili riskleri azaltmaya, refah düzeyini geliştirmeye çalıştı. Günümüzde özellikle iletişim ve ulaşım teknolojilerindeki gelişmeler dünyanın dört bir yanındaki insanlar arasındaki etkileşimlerin artmasına, bir başka ifade ile küreselleşmeye neden oluyor. Küreselleşme kendisini çok farklı boyutlarda ortaya koyuyor: Fikirler, sorumluluklar, finansal kaynaklar, ürün ve hizmetler, yaşam mekanları, kültür ve sanat gibi. Bu nedenle, küreselleşme ve Türkiye konusunu ele alırken bu farklı boyutlara ülkemizin nasıl konumlandığını değerlendirmeliyiz. Yine her boyutta değerlendirmemiz gereken üç gelişim aşaması var: Düşünce, söylem ve eylem.

Fikirler ışık hızıyla yayılıyor

Eskiden insanlar fikirleriyle sadece karşılıklı olarak görüşebildikleri insanları etkileyebilirken, günümüzde dünyanın bir köşesinde oluşturulan fikrin dünyanın her köşesine yayılması an meselesi olabiliyor. Nitekim matbaanın bulunması nasıl, birçok düşünsel devrime neden olduysa, internet de dünyayı küçülten bir işlev görüyor. Elbetteki iletişimin bu kadar kolaylaştığı bir dönemde farklı kısıtlar önümüze çıkıyor. Örneğin fikirlerin yayılmasında en önemli kısıt insanların zamanı olmaya başlıyor. Bu nedenle, sadece fikri üretmek değil, aynı zamanda dünyanın farklı bölgelerindeki insanların ilgisini çekecek şekilde sunabilmek de önem kazanıyor. Konuyu Türkiye açısından ele alırsak, hem içerik geliştirme, hem de bunu dünyanın ilgisini çekecek şekilde sunabilmek açısından daha almamız gereken çok yol var. Bugün Orhan Pamuk gibi birkaç yazarımız ve yurt dışında yaşayan birkaç bilim adamımız dışında dünya bilim ve düşünce hayatına çok katkı yaptığımız söylemek güçtür. Düşünceleriyle kitleleri etkileme becerisini göstermeyi hedefleyen bir Türkiye'nin, eğitim sisteminden bilgi üretmeye verdiği toplumsal değeri artırmaya kadar önemli gelişmeler göstermesi gerekiyor. Örneğin, bugün Türkiye'nin dünyada karşılaştığı sorunlardan birisi olan ve "sözde Ermeni soykırımı" ifadesi bile aslında Ermeni diasporasının iletişim başarısının bir örneğidir. Çünkü bizim bile onların ifadelerini başına "sözde" kelimesi koyarak kullanmamız, olayların zihinlerde bu şekilde yer edinmesine destek olmamıza neden oluyor. Oysa, konunun dünyanın her

yerinde "Ermeni ithamları" şeklinde ifade edilmesini sağlayabilirsek, kendi tezlerimiz açısından çok daha başarılı olmuş oluruz.

Küreselleşmeyi sorumluluklar bazında ele aldığımızda artık insanların, nerede yaşarlarsa yaşasınlar karşılıklı bağımlılıklarının arttığını gözlemliyoruz. Dünyanın bir bölgesindeki aşırı enerji kullanımı, küresel ısınma nedeniyle bir başka bölgede sellere yol açabiliyor. Afrika'da olduğu için önem verilmeyen bir hastalık, Amerika'da korkulu bir salgın haline gelebiliyor. "Bana dokunmayan yılan bin yaşasın" anlayışı ile desteklenen bir terörist, zaman geliyor destekçisini vurabiliyor. Farklı inanç ve düşüncede olanların ezilmesi ve dışlanması, küresel barışı tehdit eden tepkilere yol açabiliyor. Bu gibi sorunların çözümü; uzayın ve okyanusların zenginliklerinin insanlık için kullanılması, insanlığın uzlaşma içinde birlikte hareket etmesiyle sağlanabilir. Dolayısıyla, günlük hayatımızı ilgilendiren konular küresel bir nitelik kazandıkça, yönetim sistemlerimiz ve bakış açımız da küresel bir boyut kazanmalı. Bu nedenle, dünyada daha saygın bir yer edinmek isteyen bir Türkiye, sadece kendi sorunlarına değil, aynı zamanda dünyanın sorunlarına da çözüm üretmeye öncelik vermelidir. Özellikle, Bosna, Afganistan ve Somali gibi

Düşünceleriyle kitleleri etkileme becerisini göstermeyi hedefleyen bir Türkiye'nin, eğitim sisteminden bilgi üretmeye verdiği toplumsal değeri artırmaya kadar önemli gelişmeler göstermesi gerekiyor.

yerlerde barışın korunmasına verilen destekler Türkiye'nin uluslararası saygınlığını artırıyor. Ancak, ülkemizdeki sivil toplum kuruluşlarının dünyadaki bazı trendlere öncülük etmesi, bilimsel çalışmalarımızın ve gerek şirketlerimizin, gerekse devletimizin uygulamalarının da dünya sorunlarını çözmeye odaklanması hem ölçek ekonomilerini yakalayabilmek, hem de küreselleşmede daha etkin bir oyuncu olabilmek açısından önem taşıyor.

Türkiye, özellikle finansal kaynakların akışkanlığı açısından her geçen gün küreselleşiyor. Örneğin, daha

Ekonomik gelişmemizi hızlandırmak ve kalıcı hale getirebilmek için, ülkemizdeki yönetim kalitesini geliştirmeyi ve Türkiye’den de dünya markaları çıkarmayı başarmalıyız. Bu konuyu sadece şirketlerimizin bir faaliyeti olarak değil, aynı zamanda bilim, sanat ve spor camiamızın önceliği haline getirmeliyiz. Çünkü, Türkiye’yi dünya markası haline getirmek, refah düzeyimizin artmasını sağlayacaktır.

üç yıl öncesine kadar senede 2 milyar dolardan daha az doğrudan yabancı sermaye yatırımı çekebilen Türkiye, 2005’te 10 milyar, 2006’da 20 milyar, 2007’de 30 milyar dolar sermaye ile cazibe merkezi haline gelmeye başladı. Benzer şekilde artık ülkemizde şirketlerin de yurt dışı yatırımlarının ve şirket alımlarının yoğun bir şekilde artmaya başladığını gözlemliyoruz. Dış ticaret hacimlerimizdeki gelişmelerin senelerdir GSMH gelişiminden çok daha hızlı artıyor olması, Türkiye’nin dünya ekonomisi ile entegrasyonunun da geliştiğinin bir göstergesidir.

Ülkemize gelen turist sayısındaki ve ülkemizde yerleşmeyi seçen yabancıların sayısındaki artışlar, Türkiye’nin yaşam mekanı olarak cazip bir yer olmaya başladığının bir göstergesidir. Ancak, dünya kültür ve sanat alemine katkı yapan, dünyanın her yerinde adı geçen insanımızın sayısı son derece sınırlı. Bu anlamda Tarkan gibi ciddi çıkış yapan bazı sanatçılarımızın da

bu konuda sürdürülebilirliği sağlayamamaları, Türkiye’nin etkinliğini sınırlandırıyor.

Ekonomik gelişmemizi hızlandırmak ve kalıcı hale getirebilmek için, ülkemizdeki yönetim kalitesini geliştirmeyi ve Türkiye’den de dünya markaları çıkarmayı başarmalıyız. Bu konuyu sadece şirketlerimizin bir faaliyeti olarak değil, aynı zamanda bilim, sanat ve spor camiamızın önceliği haline getirmeliyiz. Çünkü, Türkiye’yi dünya markası haline getirmek, refah düzeyimizin artmasını sağlayacaktır.

Küreselleşen dünyada daha etkili bir Türkiye’ye kavuşabilmek için önde gelen düşünce kuruluşlarının, sanat ve spor organizasyonlarını üstlenen kurumların, iş ve çalışma hayatını temsil eden sivil toplum kuruluşlarının yönetiminde ve faaliyetlerinde düzenli olarak yer alan ve bunlara maddi ve manevi katkıda bulunan Türkler’in sayısını ve etkinliğini artırmalıyız. Belli bir koordinasyon çerçevesinde, yetkinlik düzeyi yüksek vatandaşlarımızın bu yaklaşıma yönlendirilmesi, dünya ile ilişkilerimizin sağlıklı olarak gelişmesine önemli katkı sağlayacaktır.

Sürdürülebilir bir gelişim ve dünya barışı için kararlarımızın başkalarına olan etkilerini göz önüne alarak hareket etmemiz gerekir. İyi yönetim öncelikle, kişinin kendini iyi yönetmesidir. Kendisi için istediğini, diğerleri için de isteyebilme olgunluğuna erişebilmesidir. Bu nedenle, ilgi ve bilgi düzeyimizi geliştirirken odağımızı sadece yakın çevremizle sınırlı tutmamalı, her boyutta küreselleşen dünya ile ilgilenip, sorumluluk üstlenip çözümler üretmeye ve bu çözümleri tüm dünyada pazarlayabilmeye, dünyadaki zihin payımızı artırmaya odaklanmalıyız. ■